

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

55 211 01 Aranyműves

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szóbeli vizsgatevékenység

A) Technológia és szaktörténet

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő: 15 perc, válaszadási idő: 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 70 %

B) Szakmai portfólió bemutatása a tanulmányok során készült munkákból

A vizsgafeladat időtartama: 15 perc
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 30 %

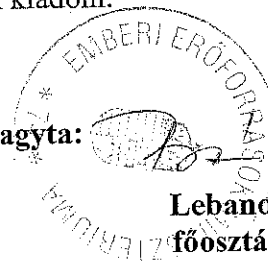
A szóbeli vizsgatevékenység értékelési súlyaránya (A) és B) feladatrészek együttesen): 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 000025/2017-5520 számon kiadom.

MÁSOLAT
Egy eredeti okirattal mindenben
egyeztető hiteles másolat

Jóváhagyta:

Lebanov József
főosztályvezető

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 01. 18-tól

A vizsgafeladat ismertetése:

A) Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre.

Egy–egy tétel tartalmazza a szaktörténet és a szakismeret témaköröket is.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

B) A szakmai gyakorlati munkásság bemutatása a portfólióval

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet és a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1.A. Beszéljen a drágakövek keletkezésének jellegzetességeiről és rendszerezze a lelőhelyeiket! Mutassa be a drágakövek kristályrendszereit! Értelmezze az alábbi kifejezéseket: allotróp módosulat, izomorf sor, pszeudomorfóza!

1.B. Jellemezze a természeti népek és törzsi kultúrák ékszerviselési szokásait!

2.A. Jellemezze a drágakövek fizikai, kémiai tulajdonságait!

2.B. Jellemezze az ókori görög aranyművességet!

3.A. Mutassa be a drágakövek megmunkálási formáit! Beszéljen a drágakövek tömegmértékrendszeréről és a tömegmérésére használt eszközökről!

3.B. Jellemezze az ókori római aranyművességet!

4.A. Mutassa be az elsőrangú drágaköveket, nevezzen meg a korund és a berill csoportban található drágaköveket!

4.B. Jellemezze a bizánci aranyművességet!

5.A. Mutassa be a kvarc csoport és a gránát csoport drágaköveit!

5.B. Jellemezze a középkor aranyművességét!

6.A. Válasszon ki az alábbi drágakövek közül ötöt és jellemezze azokat: turmalin, krizoberill, krizolit, cirkon, földpátok, türkiz, lapisz-lazuli, nefrit, jadeit, malachit, markazit, hematit!

6.B. Mutassa be a népvándorlás és a honfoglalás korának ékszereit!

7.A. Mutassa be a szerves eredetű drágaköveket! Beszéljen a drágakövek szintetikus előállítására kidolgozott eljárásokról! Határozza meg a műtermék, utánzat, tripllett és duplett szavak jelentését!

7.B. Jellemezze a reneszánsz aranyművességet!

8.A. Határozza meg a foglалás célját, ismertesse szerszámait és eszközeit, valamint a foglалás típusait!

8.B. Jellemezze a barokk aranyművességet!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

9.A. Ismertesse a tokos foglalási módokat és az íves foglalást!

9.B. Mutassa be a klasszicizmus aranyművességét!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

10.A. Ismertesse az ékszer- és a pavé-foglalást!

10.B. Jellemezze a XIX. század második felének aranyművességét!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

11.A. Ismertesse a karmos, az abgedekt és az angol foglalat!

11.B. Jellemezze a szecesszió ékszereit!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

12.A. Ismertesse a díszítővésés eszközeit, műveleteit és motívumait!

12.B. Jellemezze az Art Deco ékszereit!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

13.A. Mutassa be a gépi vésési módokat!

13.B. Mutassa be a divatházak szerepét a XX. század ékszerészetében!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

14.A. Mutassa be a gyűrűk készítési módjait!

14.B. Mutassa be a divatékszerek megjelenésének körülményeit, jellemezze a bizsu alapanyagait és készítési technológiáit!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

15.A. Sorolja fel a karkötők alaptípusait! Mutassa be a készítésük menetét!

15.B. Mutassa be a nemzetközi aranyművességet 1940 és 1980 között!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

16.A. Sorolja fel az ismert lánc típusokat! Mutassa be a láncok kézi és gépi készítését!

16.B. Mutassa be a magyar aranyművességet 1940 és 1980 között!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

17.A. Mutassa be a fülbevalók zárszerkezeteit!

17.B. Mutassa be a nemzetközi aranyművességet 1980-tól az ezredfordulóig!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

18.A. Jellemezze a medálok, brossok, coliók készítési sajátosságait!

18.B. Mutassa be a magyar aranyművességet 1980-tól az ezredfordulóig!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

19.A. Jellemezze a fémjelzési korszakokat! Mutassa be a fémjelzéssel kapcsolatos általános szabályokat, fémjelzési kötelezettségeket!

19.B. Mutassa be a nemzetközi kortárs aranyművességet!

Szakképesítés-ráépülés: 55 211 01 Aranyműves
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Komplex szóbeli vizsgatevékenység

20.A. Sorolja fel és elemezze az ékszerek jellemző meghibásodásait! Mutassa be a javításukra vonatkozó általános jellemzőket!

20.B. Mutassa be a kortárs aranyművességet Magyarországon!

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Beszéljen a drágakövek keletkezésének jellegzetességeiről és rendszerezze a lelőhelyeiket! Mutassa be a drágakövek kristályrendszereit! Értelmezze az alábbi kifejezéseket: allotróp módosulat, izomorf sor, pszeudomorfóza!

Kulcsszavak, fogalmak:

- földköpeny, hőmérséklet, nyomás, alkotóelemek, vegyületek
- elsődleges, másodlagos, harmadlagos lelőhelyek
- szabályos, tetragonális, trigonális, hexagonális, rombos, monoklin, triklin

1.B. Jellemezze a természeti népek és törzsi kultúrák ékszerviselési szokásait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hitvilág és az ékszerviselés kapcsolata, pszichikai háttere
- elérhető alapanyagok
- megmunkálás lehetőségei

2.A. Jellemezze a drágakövek fizikai, kémiai tulajdonságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- vegyi összetétel, képlet, nyomelemek
- sűrűség
- keménység
- optikai tulajdonságok: fénytörés, fényáteresztés, fényvisszaverődés, fényelnyelés, polarizáció
- fényjelenségek
- szín: allokróm, idiokróm, pleokroizmus, fluoreszencia

2.B. Jellemezze az ókori görög aranyművességet!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a fémműves tárgyak és a hitvilág kapcsolata
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- vésett köves ékszerek

3.A. Mutassa be a drágakövek megmunkálási formáit! Beszéljen a drágakövek tömegmértékrendszeréről és a tömegmérésére használt eszközökről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- csiszolási alak és csiszolási forma
- durva és finom megmunkálási módok
- gyémántcsiszolás
- gramm, karát, grain, momme
- mérlegek, karátkés, haka, gauge-leveridge

3.B. Jellemezze az ókori római aranyművességet!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a fémműves tárgyak és a hitvilág kapcsolata
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- drágakővésés, gemmák, kámeák, intagliok

4.A. Mutassa be az elsőrangú drágaköveket, nevezzen meg a korund és a berill csoportban található drágaköveket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- gyémánt, smaragd, zafír, rubin, igazgyöngy
- korundok: alumínium-oxid, nyomelemek, színváltozatok, keménység
- berillek: berillium-alumínium-szilikát, keménység, smaragd, aquamarin, goeshenit, aranyberill, morganit

4.B. Jellemezze a bizánci aranyművességet!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a fémműves tárgyak és a hitvilág kapcsolata
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- a zománc jelentősége és megjelenési módjai

5.A. Mutassa be a kvarc csoport és a gránát csoport drágaköveit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kvarc csoport: kristályos kvarcok, vaskos kvarcok, kalcedon félék, opálok
- gránátok: almandin, demantoid, grosszulár, hesszonit, pirop, rodolit, szpesszartin, uvarovit

5.B. Jellemezze a középkor aranyművességét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- az egyház szerepe az aranyművességben
- világi aranyművesség
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- a zománc jelentősége és megjelenési módjai

6.A. Válasszon ki az alábbi drágakövek közül ötöt és jellemezze azokat: turmalin, krizoberill, krizolit, cirkon, földpátok, türkiz, lapisz-lazuli, nefrit, jadeit, malachit, markazit, hematit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kémiai összetétel, keménység, szín, előfordulás, sajátos jellemzők

6.B. Mutassa be a népvándorlás és a honfoglalás korának ékszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- az aranyműves tárgyak és a hitvilág kapcsolata
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- az ékszerviselési szokások

7.A. Mutassa be a szerves eredetű drágaköveket! Beszéljen a drágakövek szintetikus előállítására kidolgozott eljárásokról! Határozza meg a műtermék, utánzat, tripllett és duplett szavak jelentését!

Kulcsszavak, fogalmak:

- borostyán, gyöngy, korall, gagát
- Verneuil-féle eljárás, Czochralski-eljárás
- Műtermékek: szintetikus anyagok, amelyeknek nincs természetes megfelelőjük, pl. fabulit (stroncium-titanát), YAG (ittrium-alumínium-gránát)...
- utánzatok: (imitációk) valamely drágakő idegen anyagokból (pl. üveg, műgyanta) előállított utánzatai, pl. üvegek
- dublettek, triplettek; két vagy három -azonos vagy nem azonos- anyagból összeillesztett kövek.

7.B. Jellemezze a reneszánsz aranyművességet!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek

8.A. Határozza meg a foglалás célját, ismertesse szerszámait és eszközeit, valamint a foglалás típusait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- befogószerszámok, rányomók, vésők, juszttír véső, baklábak, gyöngyöző kerék, gyöngyöző vasak, fion, réztű, marók, ostoros motor, foglалókalapács
- tokos, íves, karmos, abgedekt, ékszer, pavé, angol, fantázia

8.B. Jellemezze a barokk aranyművességet!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- gyémántcsiszolás jelentősége
- alkotók, mesterek

9.A. Ismertesse a tokos foglalási módokat és az íves foglalat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- zárt-nyitott cárgni, andrukker, forrasztott keret, mart kőágy, húzott foglalt, hajlított foglalat, szögletes, kónuszos foglalat

9.B. Mutassa be a klasszicizmus aranyművességét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek

10.A. Ismertesse az ékszer- és a pavé-foglalást!

Kulcsszavak, fogalmak:

- szemek (kendlik) felszúrása, fűrt foglalás, spiccvéső, lapos (flach) véső, zsinóros, soros foglalás, elkeskenyedő fonalvégek
- pavé: adott felület telefoglalása ékszerfoglalással (rendezett pavé, vad pavé)

10.B. Jellemezze a XIX. század második felének aranyművességét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek

11.A. Ismertesse a karmos, az abgedekt és az angol foglalat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- drótkarmos foglalatok, lemezkarmos foglalatok, párhuzamos vagy kónuszos foglalatok, saton, tükörsaton foglalatok
- tokos foglalat vésett karmokkal
- fűrt foglalat láthatatlan „peremezéssel” vagy apró kendlikkel

11.B. Jellemezze a szecesszió ékszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek

12.A. Mutassa be a díszítővésés eszközeit, műveleteit és motívumait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- vésők: lapos véső, hegyes véső, bolla véső, vonalas véső, vésnökgolyó, egytetemes vésnökgolyó, pneumatikus vésők, szurok, olajkő, köszörű, vésőélező, vágóvéső
- trambolírozás, mattítás, árnyékolás, betűvésés, vonalmélyítés, vonalkeresztezés, repasszé, címervésés, domborvésés

12.B. Jellemezze az Art Deco ékszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek
- a platina megjelenése
- a fehérékszer fogalma

13.A. Mutassa be a gépi vésési módokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- redukáló vésőgépek, pantográf, giluzsálás (egyenes és rozettáló), fazettáló vésőgép, CNC marógépek (2,5 / 3 / 4 / 5 tengelyes)

13.B. Mutassa be a divatházak szerepét a XX. század ékszerészetében!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- tömeggyártás és divat
- tervezők
- ékszerházak megnevezése

14.A. Mutassa be a gyűrűk készítési módjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- karikagyűrűk: húzott, hengerelt sínből, egyedi és sorozatgyártás, esztergálva füg nélküli csőből, lemeztárcsából
- szolitergyűrűk: kovácsolt sín, hengerelt sín, kónuszos áttört foglalat, spaltolás, luftbízó
- karmazált gyűrűk: karmazált elrendezés, foglalatvariációk
- pecsétgyűrűk: angol pecsétgyűrű, sport pecsétgyűrű, kaulgyűrű

14.B. Mutassa be a divatékszerek megjelenésének körülményeit, jellemezze a bizsu alapanyagait és készítési technológiáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elhelyezés térben és időben
- jellemző technikák és felületdíszítési eljárások
- új technológiák
- új anyagok
- tömegigény, tömeggyártás

15.A. Sorolja fel a karkötők alaptípusait! Mutassa be a készítésük menetét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- karperecek, nyitott, zárt kerek
- szemes (glídes) karkötők
- szelvényes karkötők
- nyitható merev (reif) karkötők
- lánc karkötők
- karkötőzárak, nyelves zár elemei

15.B. Mutassa be a nemzetközi aranyművességet 1940 és 1980 között!

Kulcsszavak, fogalmak:

- jellemző technikák, anyaghasználat és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek
- iskolák, irányzatok

16.A. Sorolja fel az ismert lánc típusokat! Mutassa be a láncok kézi és gépi készítését!

Kulcsszavak, fogalmak:

- ankerlánc, pancserlánc, s-pancer-lánc, rózsalánc, összetolt lánc (olív), wales-lánc, fűzött lánc (loop in loop)
- spindlizés, paccsolás, reszelt lánc, fűgolás, súlyra készítés, forrasztó karom (bohócujj), balniforrasztás, stekkforrasztás, hakni (forrasztó segédnyél), csavart láncok, végkarika (erli)
- lánckészítő gép, kemenceforrasztás, forrasztóaszták, forrasztóbetétes huzal (lótos-drót), méterlánc

16.B. Mutassa be a magyar aranyművességet 1940 és 1980 között!

Kulcsszavak, fogalmak:

- jellemző technikák, anyaghasználat és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek
- iskolák, irányzatok

17.A. Mutassa be a fülbevalók zárszerkezeteit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fűrt, fűratlan fülhöz
- klipszzárok, omega-, lemezklipsz, patentzár, stekker (bakonrugó), angol(hidas)csavar, ballonos zár, orosz zár, kampóvillás zár, függőcsukló

17.B. Mutassa be a nemzetközi aranyművességet 1980-tól az ezredfordulóig!

Kulcsszavak, fogalmak:

- jellemző technikák, anyaghasználat és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek
- iskolák, irányzatok

18.A. Jellemezze a medálok, brossok, coliék készítési sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- nyitható medál, zsanérágy, zsanérozás, stiftelés, kylon, kontraerli
- tűház, tűtartó, mozdonyzár, kakasos zár, túláb, csavart tű, súlypont, rozetta, kitűző
- merev, félmerev és csuklópántos coliék, fémbüsztt használata, plasztílines-gipszes rögzítés és forrasztás, lézerhegesztés, vízbontásos forrasztás (hydrozone-microflame)

18.B. Mutassa be a magyar aranyművességet 1980-tól az ezredfordulóig!

Kulcsszavak, fogalmak:

- jellemző technikák, anyaghasználat és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek
- iskolák, irányzatok

19.A. Jellemezze a fémjelzési korszakokat! Mutassa be a fémjelzéssel kapcsolatos általános szabályokat, fémjelzési kötelezettségeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- antik korszak, mesterjel, próbabélyeg, farkasfog, céhes szabályozás, karát, lat, tűzipróba, karcpróba
- I. fémjelzési korszak, 1867-1937, fémjelvonal, alapanyag fémjelzése
- II. fémjelzési korszak, 1937-1966, platina 950
- III. fémjelzési korszak, 1966-1999
- IV. fémjelzési korszak, 1999-, palládium 950, platina 900
- hivataljel, névjel, fémjel, azonossági jel, belföldi fémjel, behozatali (invenció) fémjel, egyenértékű fémjelek

19.B. Mutassa be a nemzetközi kortárs aranyművességet!

Kulcsszavak, fogalmak:

- jellemző technikák, anyaghasználat és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek
- iskolák, irányzatok

20.A. Sorolja fel és elemezze az ékszerek jellemző meghibásodásait! Mutassa be a javításukra vonatkozó általános jellemzőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- használatból eredő kopás, fáradás
- balesetszerű sérülések
- megfelelő hőkezelés
- drágakövek hőállósága, védőanyagok (hőstop paszták)
- zománcok javítása, pótlása
- a javítás felelőssége

20.B. Mutassa be a kortárs aranyművességet Magyarországon!

Kulcsszavak, fogalmak:

- jellemző technikák, anyaghasználat és felületdíszítési eljárások
- a legjellemzőbb aranyműves tárgyak
- alkotók, mesterek
- iskolák, irányzatok

